

Az Eötvös Károly Intézet és a Védegylet röpirata a miniszterelnök-jelöltek vitájáról

1. Kell-e vitatkozni?

Meggyőződésünk szerint feltétlenül szükség van a miniszterelnök-jelöltek vitájára. Ezért, mintegy jószolgálati küldetés teljesítéseként, önszorgalomból az elmúlt hetekben hozzáfogtunk a vita szervezéséhez, szereztünk megfelelő termet, elkészítettük a tematikát, kijelöltük az időpontot és felkértük vitavezetőnek az erre egyik legalkalmasabbat, Baló Györgyöt. Időközben akkora lett a vita körüli hangzavar, hogy javaslatunkat most már nem érdemes előterjeszteni.

Arról azonban a jelenlegi helyzetben is beszélnünk kell, hogy szerintünk demokratikus értékeink romlásának jele, hogy a miniszterelnök-jelöltek vitájának alkotmányos hagyománya 2010-ben már megszakadt Magyarországon. A vita hagyománya helyreállítandó. Azt javasoljuk, hogy minden országgyűlési választási kampány természetes része legyen legalább a két legesélyesebb miniszterelnök-jelöltnek a rádiók és a televíziók előtt lefolytatott nyilvános vitája.

A vita mindenkor tárgya Magyarország jövője: mire számíthatnak a választók a következő években?

A tájékozódni vágyó közönségnek joga van ehhez!

2. Miért kell most vitatkozni?

A választási kampánynak kiemelt jelentősége van az állampolgárok politikai tájékozódása szempontjából. Ez az a rövid időszak, amikor a választók nagyobb része a szokásosnál jóval több figyelmet fordít közéleti hírekre. A választást közvetlenül megelőző időszakban a nyilvános közbeszédnek kitüntetett fontossága van a demokratikus döntéshozás legitimitása szempontjából. A

kormányzásra igényt tartóknak elemi kötelességük, hogy elősegítsék választóik tájékozódását, hogy ebben a kivételesen fontos időszakban a választók megfelelő formában juthassanak információkhoz.

A pártok fizetett hirdetései csupán erősen korlátozott mértékben adnak reális képet a hirdető pártról. A hírműsorok ma csak részlegesen és töredékesen látják el a politikai tájékoztatással kapcsolatos feladataikat.

A pártok kampányeseményei, noha fontosak, csak korlátozottan segíthetik a választópolgárok tájékozódását.

Televíziós politikai vitaműsoroknak eddig csak elvétve, kihívások formájában hallottuk hírét. A magyar demokrácia történetében valószínűleg a mostani lesz az első viták nélküli választási kampány. A tudatos és informált választói döntéseket nem szolgálják az ellenvetés nélküli monológok. Ez elfogadhatatlan lenne.

A tájékozódás egyik legfontosabb lehetőségét az biztosítja, amikor a miniszterelnök-jelöltek közvetlenül, egymással vitatkozva fejtik ki nézeteiket a nyilvánosság előtt, úgy, ahogyan az korábbi kampányok alatt megszokott volt. A miniszterelnök-jelöltek tévés vitája a ritka pillanatok egyike, amikor a választó díszcsomagolás nélkül figyelheti meg, hogy a miniszterelnök-jelölt nem gondosan koreografált helyzetben, hanem akár az ellenérdekelt fél szorításában, esetleg a másik által hibákra kényszerítve áll helyt magáért. A modern demokráciában ezt az eseményt semmi nem helyettesítheti..

3. Miről kell most vitatkozni?

Az elmúlt évek legtöbb vitát kavart közéleti kérdéseit és legfontosabb társadalmi és gazdasági változásait figyelembe véve mindenekelőtt a következő témakörökben tartanánk szükségesnek, hogy a miniszterelnök-jelöltek kifejtsék álláspontjukat, érveiket:

1.

Tervez-e változtatásokat a csökkenő létszámú országgyűlés működtetésében? Elégedett-e az egyes törvényjavaslatok országgyűlési vitájával, akar-e változtatni a szabályokon? Kívánja-e garantálni az ellenzéki kezdeményezésű vizsgálóbizottságok létrehozását? Mit gondol a parlamenten kívüli szólás, a közéleti viták szabadságáról, a sajtószabadság állapotáról?

2.

Alaptörvény vagy alkotmány? Elégedett-e a szabadságjogok érvényesülésével? Ön szerint a magyar alkotmányosság általában és különösen eleget tesz-e a nemzetközi minimum-követelményeknek?

Változtatna-e és mit a független intézmények (Alkotmánybíróság, bíróságok, ombudsmanok, Állami Számvevőszék, MNB) helyzetén?

Helyes-e, hogy az Országgyűlés dönt a bevett egyházi státuszról?

Változtatna-e a kétharmados törvényekben rögzített közpolitikák körén, helyes-e, hogy az Országgyűlés kétharmaddal dönt az adó- és nyugdíjrendszer szabályairól, földtulajdonlásról és például a kizárólagos állami tulajdonról?

Változtatna-e a külföldön élő magyarok választójogán?

Megváltoztatja-e a kétharmad által független pozíciókba kinevezettek megbízatását, ebben a kérdésben milyen szabályok szerint döntene?

3.

Elkötelezi-e magát Magyarország EU tagsága mellett? Hogyan látja az ország transzatlanti kapcsolatainak jövőjét? Mikor lehet Magyarországon euró?

4.

Választási győzelme esetén milyen Magyarországot lát 2018-ra? Vállalja-e, hogy a következő költségvetésben mindenképpen növeli az egészségügyi, az oktatási és a kutatás-fejlesztési kiadásokat – és melyiket mennyivel? Milyen forrásból?

5.

A választók mely mai gondjai a legfontosabbak önnek? Mik a legsürgősebb jogalkotási feladatok? Van-e kidolgozott, határidős terve az éhező gyerekek, a hajléktalan emberek, a legnehezebb helyzetű devizahitelesek segítésére, a férfiak és a nők közötti bérkülönbségek csökkentésére?

6.

Mit tesz azért, hogy az országban csökkenjen a megosztottság, a „másik” sértegetése, a gyűlölködés?

7.

Milyen gyakorlati intézkedéseket tervez az ország gazdasági helyzetének, versenyképességének javítása, a tartós és érdemi gazdasági növekedés beindítása érdekében? Kell-e és lehet-e csökkenteni az ország eladósodottságát? Érzékel-e a gazdaság szereplőit érintő jogbizonytalanságot, ha igen, hogyan kíván ezen változtatni? Van-e gyakorlati terve a vállalkozásokat nyomasztó

adminisztratív terhek csökkentésére? Mennyi állam és mennyi állami tulajdon legyen a magyar gazdaságban?

Mit kíván privatizálni, mit államosítani? Mit kell tenni esetleg változtatni a földtulajdon és a mezőgazdasági gazdálkodás tulajdonosi és részvételi jogosultságai tekintetében?

8.

Hány új munkahely lesz a közszférában, illetve a versenyszférában 2018-ra? Hogyan lehet megállítani a fiatalok elvándorlását? Vissza lehet-e hívni a külföldre távozottakat?

9.

Milyenek látja a jövedelmi egyenlőtlenségeket Magyarországon ma? Kívánatosnak tartja-e ezek csökkentését?

Milyen adórendszert tervez? Egy- vagy többkulcsosat?

Hogyan tervezi segíteni a munkaerőpiacról sok éve kiszorult képzetleneket?

Mit gondol a közmunkáról?

2018-ra mennyi lesz a minimálbér Magyarországon?

Mit tervez a reménytelen szegénység csökkentésére, megszüntetésére?

Mit gondol a magyar szociálpolitika helyzetéről, tervez-e változtatásokat?

10.

Mit vállal a roma emberek helyzetének jobbítása érdekében? Integráció vagy „szeretetteljes szegregáció”? Ki viselje a terheket? Ki és milyen forrásokból segítse a helyi közösségeket?

11.

Mi a teendő a közoktatásban Magyarországon? Több pénzt szánna rá? Maradjon-e a központosítás vagy változtatásokra van szükség? Milyen szakmai autonómiát kínál az iskoláknak, a pedagógusoknak? Hány éves korig legyen tankötelezettség? Mit gondol a szakképzés és a felsőoktatás arányáról?

12.

Tervezi-e az egészségügyi költségvetés érdemi növelését? Mit tenne a kórházak helyzetének és a kórházi állapotok javításáért, a rendelőintézeti és a kórházi várólisták csökkentéséért?

Noha tisztában vagyunk azzal, hogy ma Magyarországon a vita esélytelen, a továbbiakban is felajánljuk segítségünket. Ha az érintettek képtelenek megegyezni a vitáról, azt sem tartjuk kizártnak, hogy a miniszterelnök-jelöltek egymást követően, azonos szabályok és időkeret mellett ugyanazon moderátor felügyeletével mondják el az országunk szerintük kívánatos jövőjéről gondolataikat.

2014. március 21.

Majtényi László

Eötvös Károly Intézet

Boda Zsolt

Védegylet